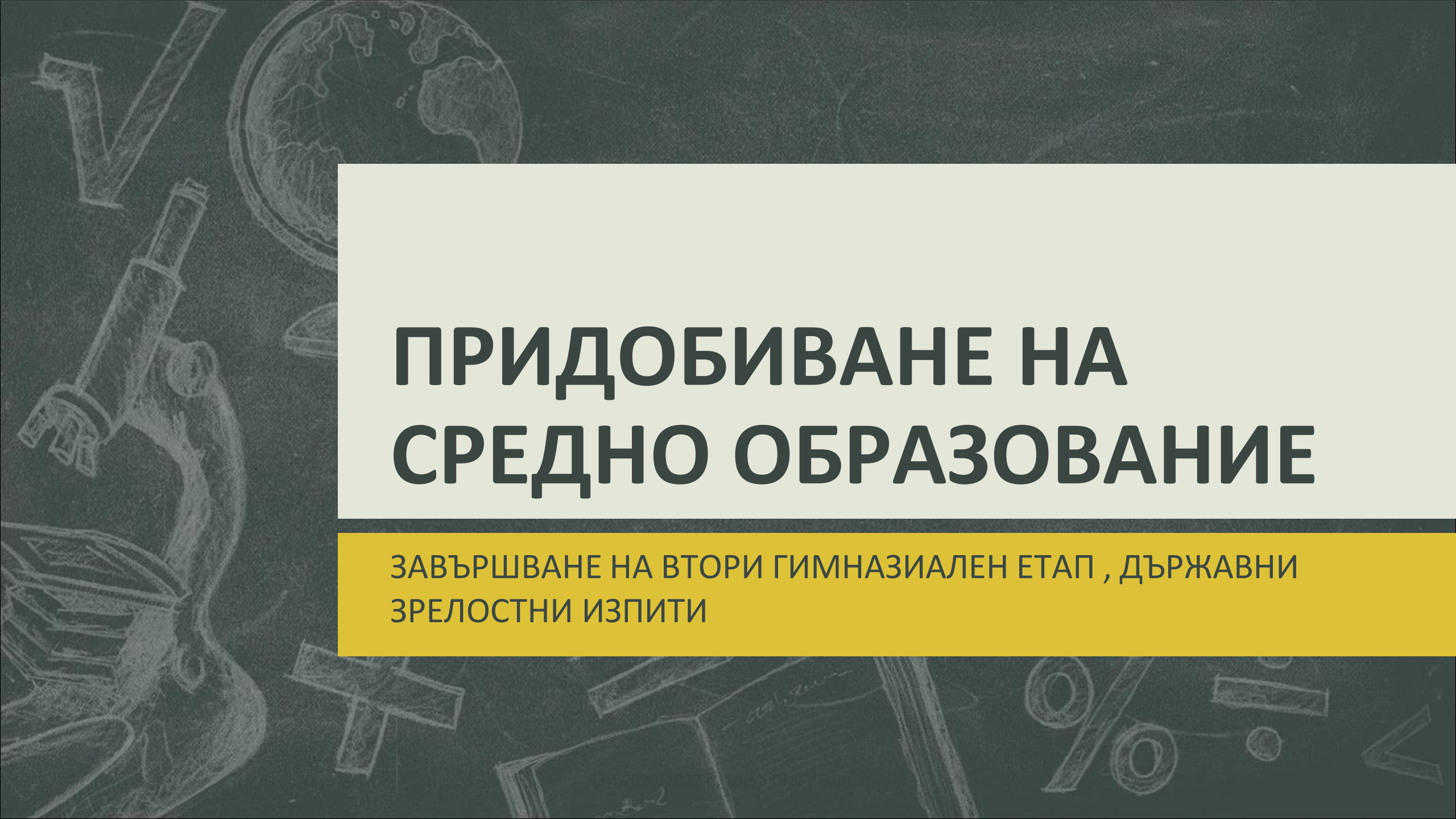


ПРИДОБИВАНЕ НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗАВЪРШВАНЕ НА ВТОРИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП , ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Нормативно определен ред - ЗПУО

Чл. 132. (1) Учениците, **успешно завършили XII клас**, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити и на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.

Нормативно определен ред - ЗПУО

Чл. 132

(2) Зрелостниците, обучавани по училищен учебен план, който **осигурява профилирана подготовка,** придобиват средно образование след успешно полагане на **задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература и на задължителен държавен зрелостен изпит по профилиращ учебен предмет.**

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 77. (1) Основни цели на държавните зрелостни изпити са:

1. диагностика на индивидуалните постижения на учениците в края на средната степен на образование;

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 77. (1) Основни цели на държавните зрелостни изпити са:

...

2. установяване на степента на постигане на отделни очаквани резултати от обучението по учебен предмет, определени в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка или в държавния образователен стандарт за профилирана подготовка по съответния предмет;

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 77. (1) Основни цели на държавните зрелостни изпити са:

3. мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване качеството на образование.

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Полезна информация

Чл. 77. ...

(2) Въз основа на резултатите от държавните зрелостни изпити може да се осъществява приемането във висши училища при условията и по реда на Закона за висшето образование.

/ mon.bg → Общо образование→ Държавни зрелостни изпити → Балообразуване за прием на кандидат-студенти за академичната учебна 2025-2026 година/ https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/darzhavni-zrelostni-izpiti-dzi/baloobrazuvane-za-priem-na-kandidat-studenti/

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 77. ...

(2) Въз основа на резултатите от държавните зрелостни изпити може да се осъществява приемането във висши училища при условията и по реда на Закона за висшето образование.

Икономически университет - Варна има заложени квоти за прием на минимум 20% от студентите в направления "Икономика" и "Администрация" именно с ДЗИ по математика.

За нашето училище - допълнителен ДЗИ по математика ООП.

Държавни зрелостни изпити – Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 78. Държавните зрелостни изпити се провеждат в две сесии:

1. през май - юни;

2. през август - септември.

Чл. 79. (1) Държавните зрелостни изпити са писмени и изпитните работи от тях се проверяват като анонимни.

(2) Форматът на държавните зрелостни изпити се определя в учебно-изпитните програми по чл. 137, ал. 1 и 2 ЗПУО.

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ – УЧЕБНО-ИЗПИТНИ ПРОГРАМИ

ЗПУО Чл. 137. (1) Учебно-изпитните програми за държавните зрелостни изпити, които се полагат върху учебното съдържание, изучавано в задължителните учебни часове в двата етапа на средно образование, се определят с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ – УЧЕБНО-ИЗПИТНИ ПРОГРАМИ

ЗПУО Чл. 137. ...(2) Учебно-изпитните програми за държавните зрелостни изпити, които се полагат върху учебното съдържание от задължителните модули на профилиращия учебен предмет, се определят с държавния образователен стандарт за профилираната подготовка.

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ – УЧЕБНО-ИЗПИТНИ ПРОГРАМИ

mon.bg → Общо образование→ Държавни зрелостни изпити → Учебно-изпитни програми (УИП) за държавни зрелостни изпити

https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/darzhavni-zrelostni-izpiti-dzi/primerni-zadachi-kam-uchebno-izpitni-programi-uip-za-darzhavni-zrelostni-izpiti-dzi/

mon.bg → Общо образование→ Държавни зрелостни изпити → Изпитни материали по години

https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/darzhavni-zrelostni-izpiti-dzi/izpitni-materiali-za-dzi-po-godini/

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

1. Държавни зрелостни изпити се полагат от зрелостници по смисъла на чл. 132 ЗПУО. /**УСПЕШНО ЗАВЪРШИЛИ XII КЛАС**/
2. Зрелостниците полагат държавните зрелостни изпити в училище на територията на областта, в която са завършили успешно последния гимназиален клас.

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Задължителният държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература се полага върху учебно съдържание, изучавано в **задължителните учебни часове във втория гимназиален етап на средно образование.**

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Вторият задължителен държавен зрелостен изпит се полага по учебен предмет, избран от ученика измежду учебните предмети, който ученикът го е изучавал като **профилиращ учебен предмет във втория гимназиален етап на средно образование.**

ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Държавният зрелостен изпит се полага върху учебното съдържание от

задължителните модули на профилиращия учебен предмет.

УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ, ОТ КОИТО МОГАТ ДА ИЗБИРАТ УЧЕНИЦИТЕ ЗА II ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ

Паралелка	ПРОФИЛИРАЩИ ПРЕДМЕТИ		
XII а клас	БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	АНГЛИЙСКИ ЕЗИК
X II б клас	БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	НЕМСКИ ЕЗИК
XII в клас	БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	ФРЕНСКИ ЕЗИК
XII г клас	ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА	АНГЛИЙСКИ ЕЗИК	ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
XII д клас	ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Допълнителни държавни зрелостни изпита

По свое желание зрелостникът може да положи и **до два допълнителни държавни зрелостни изпита по избрани от него учебни предмети** измежду учебните предмети Български език и литература, Чужд език, Математика, Информационни технологии, Физика и астрономия, Биология и здравно образование, Химия и опазване на околната среда, История и цивилизации, География и икономика и Философия.

В случай че избраният учебен предмет е изучаван от ученика като профилиращ, държавният зрелостен изпит се полага върху учебното съдържание от задължителните модули на профилиращия учебен предмет, изучавано в избираемите учебни часове във втория гимназиален етап на средно образование.

В случай че избраният учебен предмет не е изучаван от ученика като профилиращ, държавният зрелостен изпит се полага върху учебното съдържание, изучавано в задължителните учебни часове в средната степен на образование.

Зрелостникът може да положи допълнителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература само ако е изучавал учебния предмет като профилиращ.

Допълнителен държавен зрелостен изпит не може да се полага по учебен предмет, по който зрелостникът е положил задължителен държавен зрелостен изпит

Чл. 122. /Наредба № 11/ Валидиране на компетентности се извършва на лице:

…

3. (нова - ДВ, бр. 51 от 2023 г.) зрелостник, който не е изучавал учебния предмет по чл. 134 от ЗПУО като профилиращ в избираемите учебни часове във втория гимназиален етап на средно образование или е изучавал учебния предмет чужд език като профилиращ на по-ниско ниво от Общата европейска езикова рамка;

Чл. 104а. (Наредба № 11 в сила от 16.04.2024 г.)

(1) **Зрелостници,** както и лица, притежаващи диплома за средно образование, за целите на кандидатстването във висше училище по свое желание имат право да положат изпит по учебен предмет, по който вече са положили успешно държавен зрелостен изпит, върху учебното съдържание, предвидено за изучаване на същия вид подготовка.

(2) Изпитът по ал. 1 може да се положи еднократно в рамките на учебната година на завършване на XII клас или на следващата учебна година.

Чл. 104а. (Наредба № 11в сила от 16.04.2024 г.)

(3) Изпитът по ал. 1 се провежда по реда на държавните зрелостни изпити.

(4) Резултатът от изпита по ал. 1 се отразява в удостоверение за положен изпит по реда на държавните зрелостни изпити за целите на кандидатстването във висше училище, което се издава в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(5) Резултатът от изпита по ал. 1 се вписва в точки и в оценки и се трансформира в оценки по скалата за оценяване ECTS в съответствие с чл. 30, ал. 9.

(6) Резултатът от изпита по ал. 1 не променя резултата от държавния зрелостен изпит в дипломата за средно образование.

Нормативно определен ред за придобиване на средно образование - ЗПУО

Чл. 133. (1) Придобиването на средно образование се удостоверява с диплома за средно образование, в която се вписва и общият успех. Дипломата за средно образование е окончателна и дава право за продължаване на образованието или за професионално обучение.

Нормативно определен ред за придобиване на средно образование - ЗПУО

Чл. 133...

(3) По свое желание лицето може да получи европейско приложение към свидетелството за професионална квалификация и/или приложение към дипломата за средно образование на чужд език - английски, френски или немски.

Нормативно определен ред за придобиване на средно образование - ЗПУО

Чл. 138 (1) Зрелостник, **който не се е явил или не е положил успешно някои от задължителните държавни зрелостни изпити**, по свое желание получава удостоверение за завършен втори гимназиален етап на средно образование, което дава право на професионално обучение. Удостоверението за завършен втори гимназиален етап не дава право за продължаване на образованието.

Нормативно определен ред за придобиване на средно образование - ЗПУО

Чл. 138 (2) Зрелостник, който не се е явил или не е положил успешно **допълнителен държавен зрелостен изпит**, придобива средно образование, ако е положил успешно задължителните държавни зрелостни изпити. В тези случаи в дипломата за средно образование се вписват само успешно положените допълнителни държавни зрелостни изпити.

Държавни зрелостни изпити

Оценките от държавните зрелостни изпити са окончателни.

Когато държавният зрелостен изпит не е положен успешно, зрелостникът може да се явява отново на съответния държавен зрелостен изпит без ограничение на възраст и брой сесии до успешното му полагане при спазване на юридическите актове, действащи към момента на явяването.

Диплома за средно образование

/Чл. 30. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

Окончателните оценки по всеки учебен предмет при завършване на средно образование се формират с точност до 0,01 като средноаритметични от годишните оценки по учебния предмет, изучаван във втория гимназиален етап в задължителните и в избираемите учебни часове.

Диплома за средно образование

/Чл. 30. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

Окончателните оценки при завършване на средно образование по учебните предмети, които се изучават само в един клас от втория гимназиален етап, са годишните оценки за съответния клас.

Диплома за средно образование

/Чл. 31. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

Общият успех в дипломата за средно образование се формира като средноаритметична оценка с точност до 0,01 от средноаритметичните оценки, вписани като окончателни оценки по учебните предмети, изучавани в задължителните часове, и от средноаритметичните оценки, вписани като окончателни оценки по учебните предмети, изучавани в избираемите часове /профилирана подготовка и разширена подготовка/.

Диплома за средно образование

/Чл. 31. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

В диплома за средно образование се включват само и единствено оценките по различните предмети и видове подготовка от училищния учебен план (УУП) от 11. и 12. клас.

•Успехът в дипломата за средно образование (СУ) се формира като средноаритметичната оценка от други две (СУ-А) и (СУ-Б).

•СУ-А е средноаритметичната оценка от общообразователните предмети (от Раздел А на УУП) от 11. и 12. клас

•СУ-Б е средноаритметичната оценка от профилиращите, разширените и специализираните предмети (от Раздел Б на УУП) от 11. и 12. клас

- Оценката по профилиращ предмет е резултат на средноаритметичната оценка от всички изучавани модули през 11. клас и 12. клас
- Оценката по предмет с разширено изучаване е резултат на средноаритметичната оценка от всички изучавани предмети през 11. клас и 12. клас

Оценките от положените ДЗИ и изпити за валидиране на компетентности не се включват в изчисляване успеха на дипломата за средно образование.

Диплома за средно образование

/Чл. 30. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

Наред с окончателните оценки по ал. 1 в дипломата за средно образование се вписват в точки и в оценки и резултатите от успешно положените държавни зрелостни изпити.

Изпити за промяна на оценка

/Чл. 33. от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците/

Изпитите за промяна на оценка по учебен предмет или модул са:

1. поправителни изпити;

2. изпити за промяна на годишна оценка - за XII клас;

3. изпити за промяна на окончателна оценка при завършване на втори гимназиален етап на средното образование.

Изпити за промяна на годишна оценка

Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия.

Изпитът за промяна на годишната оценка по учебен предмет или модул се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

За полагането на изпит за промяна на годишната оценка **ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от годишната си оценка**.

Изпити за промяна на годишна оценка

Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на годишна оценка.

Изключение се допуска за ученик от XII клас, който има годишна оценка слаб (2) по един или по няколко учебни предмета или модула - може да се явява на изпити за промяна на оценката без ограничения на броя изпитни сесии.

Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на годишна оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

Изпити за промяна на окончателна оценка

Изпитите за промяна на окончателна оценка при завършване на втория гимназиален етап се провеждат след приключване на учебните занятия за XII клас.

Изпитът за промяна на окончателната оценка по учебен предмет или модул се полага върху учебното съдържание, включено в учебните програми по съответния учебен предмет или модул за съответните класове от етапа.

За полагането на изпит за промяна на окончателната оценка **ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от окончателната си оценка.**

Изпити за промяна на окончателна оценка

Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на окончателната оценка.

Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на окончателната оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

За промяната на окончателната оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас от втория гимназиален етап, се допуска само изпит за промяна на годишната оценка.

Важни дати и срокове

https://www.mon.bg/nfs/2026/08/grafik-dzi-2026-2027-27082026-31082026.pdf

Заповед № РД 09-3343/31.08.2026 г. на министъра на образованието и науката определя:

Дати за провеждане на ДЗИ - сесия май-юни:

Български език и литература – **19 май 2027 година, начало 08.30 часа;**

Втори задължителен ДЗИ – **21 май 2027 година, начало 08.30 часа;**

Допълнителни държавни зрелостни изпити по желание на ученика – в периода 26 май – 02 юни 2027 г.

Важни дати и срокове

Заповед № РД 09-2072/26.08.2025 г. на министъра на образованието и науката определя:

Дати за провеждане на ДЗИ - сесия август - септември:

Български език и литература – **21 август 2026 г., начало 08.30 часа;**

Втори задължителен ДЗИ – **24 август 2026 г., начало 08.30 часа;**

Допълнителни държавни зрелостни изпити по желание на ученика – в периода 25 август – 28 август 2026 г.

Важни дати и срокове

Подаване на заявления за допускане до ДЗИ - **4.02.2027 г. - 18.02.2027 г.**
/по образец/

Регистриране на заявленията в софтуерния продукт и издаване на служебни бележки за подадено заявление за ДЗИ – **до 19.02.2027 г.**
/по образец/

Допускане до ДЗИ и издаване на служебни бележки за допускане – **до 18.05.2027 г.**
/по образец/

Важни дати и срокове

Проучване на желанията на учениците за явяване на изпити за промяна оценка и получаване на изпитни програми /конспекти/ - **до 13 април 2027 г.**

Подаване на заявление за явяване на изпит за промяна на годишна и/или окончателна оценка – **20 април 2027 г. - 23 април 2027 г.**

Приключване на втори учебен срок – **14 май 2027 г.**

Провеждане на изпитите за промяна на годишна и/или окончателна оценка по график - **17 май – 18 май 2027 г.**

Благодаря за вниманието!

Настоящата презентация е разработена от екипа на Трета ПМГ „Академик Методий Попов“ - Варна